UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Quib. mod. pig. vel hypotheca soluatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96393

Visual Library

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Creditoris. Hāc legē limita ⁊ intellige ſecūdū caſuȝ
ſuum in l. ij. ⁊ ibi doc. C. de pig.
b ALEX. ¶ Scdo. Vide no. p Bal. i l. fi. C. de bo. aut. iud. poſſ.
* CLAVD. ¶ L. quādiu. Adde Bar. in l. alio herede. ī. de alim.
alim. ⁊ cib. leg.
c ALEX. ¶ Tertio. Vide Bar. ⁊ quod ibi dixi ī d. l. Moſchis. ⁊
qđ no. Bar. ſ. eo. l. mulier.

LEX IX

Queſitum. Venditio non liberat debitorē, niſi pretio creditori ſoluto. h. d.
§. Pomponius. Pactum de ſuperfluo ſoluendo creditori, eſt ſuperfluum, quia tacite ineſſe intelligitur. hoc dicit.

LEX X.

Etiis. Creditor non tenetur de euictione, ipſe tamen non pōt euincere. h. d. ¶ Oppo. de l. fin. C. de euictio. Sol. gl, ⁊ bene. ⁊ no. caſuȝ illius legis ſingularis, quia mirabilis eſt, ⁊c.

LEX XI.

Arbiter. Diuiſio coheredū non impedit ius creditoris pignus vendere volētis. hoc dicit. Vel aliter, Ille, in quem transfertur ius nouum, trāſfertur ius vendendi pignora. h. d. Et iſtam eandē legem habetis ī. e. l. fi. ⁊ hic fuit poſita ex inaduertētia, ⁊c.

LEX XII.

Reſcriptum. Creditor pōt emere pignus a debitore. h. d. iſtđ pncipiuȝ.
§. Si aliena. Quicquid ex re pignorata vel eius occaſione conſequitur creditor, pignus extenuat, ſi id irreuocabiliter conſequitur. alias debitoris liberatio ex futuro pendebit euētu. hoc dicit. Quia bonus caſus eſt ⁊ ſubtilis, ideo iſtam legem declarabo in l. proxima.

LEX XIII.

1 ☞ Creditor vendēs pignus ius cedere debet, quare in quolibet contractu venditionis apponitur clauſula cedēs omne ius omnemqꝫ actionem quod vel quam, ⁊c.
2 Pignoris venditi ſi pretium peruenit ad debitorem, debitor liberatur, ſi pignus tradatur emptori.
3 Pignus vendere vt poſſit creditor que requirantur.
4 Pignoris venditionem impedire quomodo poteſt debitor ſuper hac cautela. ⁊ nu. 5.

Creditor. Breuis ē, ⁊ hoc dicit, Creditor tenetur iura cedere, et poſſeſſionem
1 tradere. hoc dicit. et fortis eſt lex. † Quero, ꝙ ius ē quod creditor vendens, cedere debet. Et dicit gl. ius ſcilicet hypothece. Sed iſtud nō videtur verum, q2 cū emptor efficiatur dominus nō poteſt habere ſibi obligatum, vt Inſtit. qui. alie. nō li. in prin. ⁊ l. non eſt nouum. de acqui. rer. do. Ergo nō pōt habere hypothecā, vt l. neqꝫ pignus. ī. de reg. iur. Sol. trib⁹ modis, poteſt intelligi hec lex. Primo ꝙ cedat ius, nō tñ vt dicat res obligata ſibi, ſꝫ vt poſſit rē ī loco pignoꝝ retinere. Simile i l. q a debitore. ſ. ti. j. ⁊ l iij. §. j. ⁊ C. ſi anti. cre. l. j. Et ppter hoc in quolibet contractu venditionis apponit hodie pactum qđ venditor cedat omne ius, omnēqꝫ actionē quod vł quā habet in illa re, vel pro illa re. Pro hoc ī. de euic. l. ī creditore. Secundo modo pōt intelligi vt hec lex ponat duos caſus. Primo quando creditor vendit ſibi rem hypothecatam, quam non poſſidet, poteſt enim eam vendere, vt C. eod. l. ij. ſ. eod. in rub. dñ dicit, de diſtractione pignorum ⁊ hypothece, q2 hypotheca pprie eſt res obligata, nō vēdita, nec tradita creditori, vt l. ſi rē. §. pprie. ſ. de pign. act. ⁊ iſto caſu ceditor debet credere ius ſcilicet, in pſonali ⁊ in hypothecaria, vt hic in primo caſu, ſcilicet quando creditor poſſideret, tunc liberatur tradendo poſſeſſionem, vt hic in ſecundo caſu, ⁊ C. eo. l. qui predium. ¶ Ex quibus
a no. † quod illud, quod eſt dictum ſupra l. proxima. ꝙ qñ pretiū ad creditorem peruenit debitor liberatur, eſt verū ſi res ē tradita emptori, alias ſecus. Non enim liberatur debitor, tunc qđ apparet, q2 contra eum ceditur actio, vt hic, ⁊ ī l. in creditore. ī. de euic. Tertio modo poteſt intelligi quando creditor tenetur cedere ius, hoc eſt, docere ſe creditorem potioreȝ ceteris, vt C. cred. euictionem pigno. non debere. l. j. ¶ Item quero † pro de-
3 claratione materie, que debeant interuenire vt creditor poſſit pignus vendere. Reſpōde, primo oportet debitorem eſſe ī mora ſoluēdi, vt ſ. eod. l. cum ſoluēde. ⁊ l. debitores. C. de pignoribus. ⁊ poſt moram debitor expectari per biennium. l. ij. §. j. C. de iur. do. impe. niſi aliud tempus ſit comprehenſum pacto vel cōſuetudine. l. de quibus. ſ. de legibus. Et ſi ī iſta ceſſarēt, vēditio eſſet nulla, vt ibi. Secūdo ſcilicet qđ tempore quo res venalis exponitur qđ hoc interim debitori denūtietur. l. creditor. C. eo. tamē ſi hoc non fieret, non propterea venditio eſſet nulla, ſꝫ creditor tanquā mala fide verſatus tenet pignoratitia ad ītereſſe, vt d. l. creditor. ſicut alias qñ malā fidem adhibuit in vendēdo pro viliori pretio. l. j. C. ſi de vēd. pign. agatur. qđ dic vt ibi no.
a ¶ Quero a quid poſſit facere † debitor vt vēditionē pignoris
4 impediat? Rñ. qñqꝫ debitor b offert debitū totum, ⁊ deponit ac
b conſignat, ⁊ tunc non eſt dubium ꝙ venditio pignoris impedit, ⁊ debitor a debito liberatur. C. deb. ven. pig. impedire non poſ. l. obſignatiōe. C. de ſol. ⁊ l. ſi pri⁹. C. eo. Qñqꝫ debitor offert tñ non autem deponit neqꝫ conſignat, ⁊ tunc vtrū hoc ſufficiat, gl. dubitat ī d. l. ſi prius. C. eo. l. ſi reſiduū. eo. tit. Tu circa hoc dic. Aut iſta oblatio fit in iudicio, et tūc ſine dubio ſufficit, vt d. l. ſi reſiduuȝ. ⁊ ſ. de pig. actione. l. ſi rem. §. fi. Aut iſta oblatio fit extra iudiciū, ⁊ tunc lꝫ iſta non ſufficiat ad inducendū ꝫ pignoratitiam actionē tñ ſufficit ad hoc vt mora debitoris purget, vt l. ſi ſeruū. §. ſequit. ī. de verb. obli. merito impeditur venditio que
c nō poteſt fieri, niſi propter morā vt dictū eſt. Et predicta vera c
d ſi debitū eſt liquidū. Si vero debitū eſſet obſcurum d forte ppter implicationē rationis inter debitorē ⁊ creditorē, tūc pōt debitor coram iudice interpellare creditorem, vt ponat aliquis mercator ad calculandū rōneȝ inter ipſos, ꝙ ſi creditor faceret ſuperſedere impedit vēditio. l. ſi reſiduū. C. e. ⁊ l. ſtatuliberū. ī.
5 de ſtatuli. facit l. fi. C. de vſur. ⁊ fr. le. iſtud † eſt notabile remediū. Qñqꝫ pecunia non offert, neqꝫ conſignat, ſꝫ debitor ſolo verbo dicit, Ego paratus ſum ſoluere, tūc vēditio nō impedit ipſo iure, ſꝫ interim valet, ſꝫ poſtea debitore ſoluēte vēditio īfringeretur ⁊ reſcinderetur. l. fundus. ſ. de reſcind. vēditio. ⁊ no. ī d. l. ſi
e reſiduum. C. eo. Ita debet intelligi e lex, item liberat. §. q paratus. ī. tit. j. Sed ad hoc eſt remediū tale, quando debitor dt cre-
f ditori, Ego ſum paratus ſoluere, f ꝙ tunc creditor dicat, ⁊ ego ſum paratus recipere: tunc illo non ſoluente, talis proteſtatio nil operatur. argu. l. aut qui aliter. ī. qđ vi aut clam. ⁊ l. j. ī. d lib. agno. ¶ Vltimo no. ad quid teneatur creditor vendēs? Rñ. et vide vt no. in l. j. C. credi. euic. pig. non deb. que dicta no. bene.

ADDITIONES.

a ROMA. ¶ Quero. Vide Alex. in l. ſi mora. ff. ſol. mat.
b ALEX. ¶ Debitor. Et adde q dixit Bar. ī l. acceptā. C. d vſu. ⁊ in l. pretor. §. ſi qs paratus. de ope. no. nū. ⁊ omnino Bal. ī d. l. acceptam. vbi tenet ꝯtra Bar. Et adde tu ꝙ ex dictis Bar. hic habes fore neceſſariuȝ ꝙ debitor interpellet creditorē ad calculandum, ⁊ ſic ꝙ ſteterit per eum quominus calculetur. Ad hoc tex. qui bene hoc pbat in l. cum ſeruū. ī. de cōdi. ⁊ demō. Ita no. Alex. in l. ſi mora. ī. ſol. ma. ⁊ Ang. in l. ſi reſiduū. hic alleg. ⁊ pl⁹ intelligit Bal. ibi in eo q tenebat intra terminū reddere rōnes ⁊ reſtituere reliqua ſub pena, q2 offerendo liquidū, ⁊ preſtādo fideiuſſionē de reſiduo intricato ſatiſfacit, et idem tenet Paul. de caſt. in cōſi. cccxcij. inci. viſo puncto. vbi plus voluit premiſſa procedere, quando in deferendo ſubeſſet periculū, non alias. ⁊ plus ꝙ non dicitur ſatiſfactum per rationem fideiuſſoris, quādo verba obligationis ſonarent in factum, per tex. ī l. ſtatulib. in fin. ī. de ſtatuli.
c ALEX. ¶ Vera. Ad idem no. Bal. in l. j C. ne lic. ter. puo. gl. ī l. acceptam. ⁊ ibi Bal. C. de vſu. in gl. ij. ⁊ hoc etiā ſequitur Ioā. in l. pretor. §. ſi quis parat⁹. de ope. noui nuntia. dicens, ꝙ quādo quātitas non eſſet liquida, tunc ſufficeret dicere, Offero me paratum ſoluere quod debeo, et realiter offerre partem liquidam, ⁊ pro reſiduo offerre fideiuſſorem. facit. l. ſtatuliber ratione. ⁊ l. ſi ſeruus heredi. in fin. de ſtatuli. Ita dicit ipſe, licet de Bar. nullam faciat mentionem. Ideȝ voluit Ioan. in l. ſi mora. ſol. mat. ⁊ ſcripſi poſt Bar. in d. l. acceptam. C. de vſur. Bal. ī l. j. C. ne lic. ter. prouo. adde Pau. de caſt. conſi. ccclxxvi. vbi ponit, an vēditio pignoris impediat, ſi petitur quod calculetur ratio per debitorem.
d P. PAV. P. ¶ Debitum eſſet obſcurum. Vide omnino Alex. in l. ſi mora. ff. ſoluto matrimonio. Areti. conſi. cxliij. Paulum de caſtro conſi. cccxxvi. Iaſon. in l. quod te. in v. no. ff. ſi cer. pet.
e ALEX. ¶ Intelligi. Singulare remediū ad h ꝙ oblatio nil operetur, ⁊ ſic iſto caſu, offerēs verba, pro verbis reportet. ī ca. epiſcopus. §. his ita. xiiij. queſtione prima. ⁊ ita dicebat Ioā. and. in lege, ſi mora. ſoluto matrimonio. licet non allegauerit dictū Barto. hic, ⁊ Imo. in l. ſi ſeruus communis. de vulgari ⁊ pupillari. ⁊ Barto. in l. ſi fideiuſſor. in princip. qui ſatiſd. cogan. facit qđ no. Bar. in l. pretor. §. ſi quis paratus. de oper. no. nun. in fi.
f P. PAV. P. ¶ Paratus ſoluere. Vide Alexan. in l. ſi mora. ſol. matri. vbi etiam de alijs.

Quib. mod. pig. vel hyp. ſoluit. Rubr. vi.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

LEX PRIMA.

DEbitoris. [a] Is cuiꝰ pecunia pignus liberatur, non ſuccedit in ius debitoris quo ad actionem, ſed quo ad exceptionē ſic.h.d. ¶ Opp.de l.Ariſto.ſupra que res pig.obli.poſ. Sol.illa limitatur per iſtam, quia non ſuccedit in ius quo ad actionem, niſi ſit actum, ſecus quo ad exceptionem, vt hic,⁊c.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Debitoris. Et ad iſtum tex.vide gl.⁊ ibi no.Bald. in l.qui ex cauſa.C.de remiſ.pig. Et circa iſtā legē vide Pau. de ca.in conſi.cclxviij.inci.in Chriſti nomine,viſis a tis,⁊c.

* §.**Cum venditor.** *Vitiato expreſſo non vitiatur tacitū, ſi non eſt eadē ratio vitiandi vtrūque.h.d. ¶ Oppo.de l.debitū.C.de remiſ.pig. Sol.ibi erat eadē ratio vitiandi tacitum, que vitiabit expreſſum, vt puta, qꝛ remiſſio fuit facta dolo vel metu, hic vero ſecus. Nam inter virum,⁊ vxorem ⁊ ſimiles perſonas prohibetur donatio debiti principalis, qꝛ ex hoc efficitur donatarius locupletior, ſed non prohibetur remiſſio pignoris, quia ex hoc donatarius non efficeretur locupletior. Nam nihilominus remanet obligatus i debito principali, vt C.ad Velleianū.l.etiā.⁊ l.ſi pignus.ſ.que in fraud.cre.dixi plene in l.ſi fideiuſſor.ſ.de
a leg.j. ¶ Vltimo[a] glo.hic oppo.⁊ non ſoluit.vide eam. Et dic vt plene per Cy.in auth.ingreſſi.C.de ſacroſanc.eccle.in illa queſtione,ſi nō valet ingreſſus,an dedicatio bonorum vitietur,⁊c.

ADDITIONES.

* Claud. ¶ Cum venditor. Hunc tex.dicit ſingularem Ludo.de Roma.in ſuis ſingul.

a ALEX. ¶ Vltimo glo.hic oppo.⁊c. Vide.ſ.eo.l.ſi debitor.§.ſi in venditione.adde quod dicit Bart.conſi.ccxxi.lib.iij.

§.**Defenſor.** Mutata perſona ex parte rei cautiones iudiciarie extinguuntur.h.d. materiam iſtam dic plene in l.ſi ante acceptum.ſ.iud.ſol.⁊ in l.Iulianus.ſupra qui ſatiſda.cog.

LEX SECVNDA.

SI creditor. Poſſeſſor qui litis eſtimationem ſoluit creditori, excipit contra dominum vendicantem, niſi debitum ſibi offeratur,⁊c.

LEX TERTIA.

a Vendita ſi res mihi ⁊ ꝑ me poſtea pignorata a primo venditore petatur remedio.l.ij.C.de reſcin.vendi.pignus nō reſoluit.
3 Pignus an reſoluatur, ſi res donata ⁊ pignorata auocatur pretextu inſinuationis non facte.

a **S**I res. [a] Si ius debitoris obligantis reſoluit ex cauſa antecedenti neceſſaria, reſoluitur pignus, ſecus ſi ex cauſa voluntaria.[b] h.d.cum
b prin.l.ſequen.quod no.qꝛ vidi millies de facto iſtud. Concor.ſ.de in diē addic.l.ſi ex duobꝰ.§.ſed ⁊ Marcellus.⁊ iſte
1 caſus eſt notabilis ad multa, vt dixi,⁊ primo † qū res venditur ⁊ apponitur pactum de reuendendo, ꝙ ſi interim pignoretur, debet diſtingui an emptor cogat̄ reuēdere de neceſſitate, an ex
2 voluntate, vt hic.⁊ qđ no.in d.§.ſed ⁊ Marcellus. Itē † pone [c]
c ꝙ pignoraſti rem emptam a te, que tū poſtea auocatur, tanꝙ fuerit venditor deceptus vltra dimidiā iuſti pretij, per l.ij.C. de reſcin.ven.an pignus diſſoluat̄? Rū.non: qꝛ fuit in poteſtate ſua non reddere, Nam emptor tunc reddit rem ex volūtate, non ex neceſſitate, cū poſſit emptor tunc ſupplere pretiū.d.l.ij.
3 ergo ⁊c.vt hac lege,⁊ d.§.ſed ⁊ Marce.⁊ qđ ibi no. ¶ † Itē pone ꝙ res tibi donata auocat̄ a te pretextu inſinuatiōis nō facte intra ſex menſes ſm formam ſtatuti huius ciuitatis. Certe vr̄ ꝙ non reſoluit̄ pignus: qꝛ tua voluntate omiſiſti inſinuationē.
d Hoc eſt verū,[d] niſi ipſi creditori etiā poſſet imputari, cur inſinuationem etiā in tēpore non feciſſet. Poſſet enī inſinuare, cū ſua intereſſet. Ita debet intelligi l.lex vectigali.ſ.de pigno.⁊c.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Si res. Vide ad hec Alex.in l.ſi patroni.§.ſi.col.j. ff.ad trebel.

b P.PAV.P. ¶ Cauſa voluntaria. Vide Alex.ꝯſ.xlv.⁊ vide Bar. oino in l.in diē.ff.de aqua plu.arc.ꝯ tū illud qđ dicit Bar.hic, ꝙ ſi reſoluit̄ ex facto volūtario non ꝑiudicat creditori, vr̄ text. expreſſus,⁊ ibi Bal. Aluar.⁊ alij in c.j §.rurſus quib.mo.feu. amit.vbi refutatio feudi extinguit pignꝰ: vid Dec.ꝯſ.lxxxviij.

c ALEX. ¶ Itē pone Bal.in l.ij.in xiij.q.de reſcin.ven.tenet cōtra Bart.iudicio meo verius,⁊ melius loquitur Bal.⁊ adde Bar.in l.in diē.de aqua plu.arcen.⁊ in d.l.vj.§.ſed ⁊ Marcel. de in diem addi.ſed cum Bart.concordat Io.And.in addi.ad Spec.in rubri.de obli.⁊ ſol.in duabus queſtionibus.

d ALEX. Verum. Et dum Bar.hic dicit, ꝙ etiā creditor poſſit inſinuare pro ſuo intereſſe, adde ꝙ alius pro me inſinuationē facere poteſt, que mihi ꝓdeſt, auth.eo decurſum.⁊ ibi Bal.C.de don.ante nu.⁊ in l.ſi.§.ſimili.⁊ ibi Bar.C.de iur.dotiū.⁊ facit qđ no.Bart.in l.facta.§.ſi quis.⁊ quod ibi doc.ad Trebel.que vide.ad no.hic adde qđ voluit Io.And.in addi.ad Spe.i rub. de ſol.ꝙ ſtante ſtatuto, ꝙ quilibet debeat facere ſcribere debita,⁊ credita,⁊ contingat ꝙ aliquis qui habeat debitores, nō faciat ſcribere, ꝙ ſi ipſe eſt obligatus alteri, cui etiā obligauit nomina debitorum, non preiudicat, licet non faciat deſcribi.

LEX QVARTA.

1 ¶ Conſenſus interpoſitus ſuper actu non valido non nocet.

a **S**I debitor[a] cuius res.
§ **Si in venditione.** Qui cōſentit vendit.pign. videtur ius ſuum remittere, niſi cōtrarium fuerit proteſtatus, vel venditio non tenuerit.hoc dicit. ¶ Not.ſecundum gloſ.de
b virtute proteſtationis que conſeruat ius[b] ꝓteſtantis. De hoc per Inn.in cap.cum M.Ferrarien.extra de conſtit.dixi plene ſ.de no.oper.nū.in l.non ſolū.§.ſi.in tract.de proteſtatione de
c claratoria volūtatis. ¶ Vlti.not.ꝙ ſi actus circa quē adhi
1 betur conſenſus, non valet, non nocet conſenſus, † ſed contra ſ.eo.l.§.j. Sol.hic conſenſus habet in ſe illam conditionē.ſ.ſi venditio ſubſequatur.l.ſicut.§.ſi voluntatē.ſ.eo.alias ſecus,⁊c.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Si debitor. Vide Ro.conſi.xciiij.⁊ conſi.cxl.

b P.PAV.P. ¶ Conſeruat ius. Vide per Bartol.in l.fin.ſ.de eo quod certo loco.vbi aliqua addidi.

c ALEX. ¶ No.ꝙ. Tene menti, qꝛ ſi actus ſup quo adhibet̄ conſenſus, nō tenet, nunꝙ nocet ꝯſenſus,⁊ vide q̄ no.Bar.in l.poſt legatū.ad ſi j.col.C.d his q.vt ind. ¶ Po. Vide Ro.ꝯſ.cxxxij.

* Non nocet conſenſus. Pro cōcordia aduerte ꝙ cōſenſus tunc demū nocet ad actū, ſi ille actus reperitur validus, alias non. Ita Bart.in hac l.ſi debitor.§.ſi in venditione. ꝯtius tū valde ſubtiliter allegat̄ in l.j.in ij.not.C.de petit.bon.ſublat.lib.x.ita inducēdo ibi not.ꝙ punitur qđ ex ſola poſtulatione, de qua ibi, licet non habuerit effectū: ecce ꝙ ex actu inualido conſenſus ēt nocet. Sol.longa eſt differentia an ingerat̄ actus de ſui natura non ꝓhibitus: ⁊ ita loqtur in hoc §.an vero geratur actus prohibitus, ꝯ legis prohibitionem, vt d.l.j.qꝛ tunc ſapit delictū,⁊ potius punitur conatus quā aliter. in ſimili dicit̄ in l.ſi qs non dicam rapere,C.de epiſc.⁊ cleric.ideo diuerſi ſunt caſus.

LEX QVINTA.

SOluitur. Siue hypotheca remittat̄ expreſſe ſiue remittatur debitū, hypotheca videtur remiſſa, quatenus debitum eſt remiſſum. hoc dicit.

LEX SEXTA.

1 ¶ Obligatio ſola quando ſufficiat ad hoc vt pignus liberet̄.
2 Soluere q tenetur non liberatur ſatiſdando inuito creditore.
3 Fideiuſſoribus quando ſit relaxandus inqſitus pro maleficio.
4 Debitum conditionale an creditor cogatur recipere.

ITem liberatur.
§.**Qui paratus.** Solutione vel oblatiōe in iudicio facta pignus liberatur: ſecus, ſi alio modo quis paratus eſt ſatiſfacere, niſi creditor hoc admiſerit. ¶ Opp.ꝙ non ſufficiat aliquem eſſe paratum ſoluere, niſi habeat pecuniam ad manus quā offerat, vt l.ſi peculiū in ſi.ſ.de ſtatul.be.⁊ ſ.de reſcin.vendi.l.fundus. Sol.intelligas hic, ꝙ pecuniam habebat,⁊ eam offerebat. ¶ Opp.ꝙ ſola oblatio nō ſufficiat.l.acceptam.C.de vſur. So
1 lu.† dic ꝙ hic offerebat in iudicio.l.ſi rem.in ſi.ſ.de pigno.act. ſecus, ſi extra iudiciū, vt in cōtrario. ¶ Oppo.ꝙ ſufficiat quē
a ſatiſdare.ſ.e.l.re. Sol.ibi hoc fuit actū. ¶ Opp.d l.reſcripto. §.j.ſ.de mu.⁊ ho. Sol.ibi per legē eſt expreſſe diſpoſitū, ꝙ ſuffi
2 ciat ſatiſdare, alias vbi † quis deberet ſoluere, non liberatur ſa
b tiſdando, vt hic, creditore inuito.[b] Et iſta faciūt ad queſtionē
3 quotidianam. Pone per † ſtatutū imponitur pro maleficio pe
c na pecuniaria, ⁊ in defectū pena corporalis, querit̄ vtrū reus ſe repreſentans debeat relaxari datis idoneis fideiuſſoribus? Rū. Aut ſtatutū dicit, ꝙ condemnet̄ in certa quantitate, quā ſi ſoluere nō potuerit, amputet̄ ſibi pes,⁊ tunc datis fideiuſſoribus idoneis, debet relaxari, qꝛ non pōt dici ꝙ ſoluere nō poſſit qui fideiuſſores idoneos inuenit.l.nemo dubitat.ſ.de reg.iur.⁊ intelligit̄ ſi ſunt fideiuſſores qui non habent bona veriſimiliter peritura, alias ſecꝰ.l.ij.§.j.ſ.ſol.mat.⁊ qđ ibi not.⁊ ſ.de mino.l.
d verum.§.ſi locupleti. Sed ſi ſtatutū dicit ꝙ cōdemnet̄[d] in certa quantitate, quā ſi nō ſoluerit, amputet̄ ſibi pes, tunc nō debet relaxari datis fideiuſſoribꝰ.qꝛ poſſet eſſe, ꝙ nec ipſe, nec fideiuſſo-

res ſoluerent, quãq̃ ſint locupletiores. Nam vbi lex reqrit ſo‑
lutionem, non ſufficit ſatiſfactio datis fideiuſſorib. vel pignori‑
bus. Caſus eſt hic. Et eadẽ ratione ſi quis faceret depoſitũ de
pecunia. Non enim hoc eſt ſoluere, ſed eſt illam pecuniã loco pi
gnoris ponere, que poſſet perire, nec hoc cogit quis admittere
vt hic, qꝛ non eſt ſolutio, ſed ſatiſfactio. Sed tunc modus eẽt, ꝙ
quis ſolueret pecuniã ꝓ cõpẽſatione fienda, ſi fieri cõtingeret.
Poteſt enim qs ſoluere debitũ cõditionale. l. ſub cõditiõe. j. de
ſol. ⁊ tunc certũ erit, qd illa cõditio non poterit euenire. ſ. ſi nõ,
a ſoluerit: qꝛ id ſolutũ eſt. Sed † dubitat̃ licet debitũ conditiona
le poſſit ſolui: an tunc creditor cogatur recipere? Et videt̃ ꝙ nõ
qꝛ illud eſt in creditũ ire, qꝛ ſi cõditio deficeret, ⁊ cogeret̃ credi
tor pecuniã reddere per condictionẽ ob cauſã vel ſine cauſã, ſ;
nemo cogitur accipere pecuniam, per quam quis obligat̃. l. j. ſ.
qui po. in pig. hab. ⁊ ſic videt̃ ꝙ maſſarij cõmunis nõ teneantur
recipere hanc ſolutionem, poſſunt tamen, qui volunt, niſi aliter
ſit eis commiſſum per formam ſtatuti, ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Reſcriptio. S; iſta faciũt ad q̃ſtionẽ q̃tidianã, an re
laxari debeat datis fideiuſſoribus? Vide etiã late Bar. ⁊ ꝙ ibi
dixi in l. j. j. de cuſto. reo. ⁊ facit qd leg. ⁊ no. in l. ſi quis ab alio. i
prin. de re iudi. ⁊ Bal. i l. j. ⁊ ibi no. ff. qui ſatiſ. cogã. Vide tamẽ
tex. in l. iij. j. de ſta. lib. ⁊ qd no. Bar. in l. j. j. de iniu. teſt. ⁊ omnino
Bar. in l. ſuus quoq;. de here. inſtit. bene facit l. ſi plures. §. pre‑
terea ſi queratur. cum glo. ff. de fideiuſſor. ⁊ vide que no. Bal. i l.
ſi. ad ſi. C. ad l. falc.

b POMA. ¶ Inuito. Vide Iaſ. l. ſi vero. §. q pro rei. ff. qui ſatiſ.
cog. Barb. cõſi. xv. vol. ij. l. ſi ſe non obtulit. §. ſi ex conuentione.
ff. de re iudic. Fely. c. ad noſtram. de iureiuran.

c P. P A V. P. ¶ Pena pecuniaria. Vide ad Barto. in l. j. ff. de cuſt.
⁊ exhib. reo.

d ¶ Quod condẽnet̃. Vide Fely. in c. ad noſtrã. el j. de iureiurãi

LEX VII.

Si conſenſit venditioni.

§. Videamus. Procurator nõ poteſt pignus remittere ſine ſpeciali mãdato, ſ; bene põt remiſſionẽ pignoris recipere. h. d.

§. Si conuenerit. Pignus poteſt remitti pro parte pro indiuiſo. h. d.

§. Illud. Si diuiſio fiat a ſocio, non tollitur ius reale alteri cõpetens pro indiuiſo, ſecus, ſi eſſet ius perſonale, vt l. Iulianus. §. idẽ celſus. ſ. de actio. emp. plene ꝑ doc. C. ſi com. res pignori data ſit. l. vnica. ⁊ dixi plene i l. q Rome. §. duo fratres. j. de verb. obli.

LEX VIII.

Sicut.

Eſtimatione rei obligate extinguitur pignus. hoc dicit. ¶ Opp. glo. duobus mo. ⁊ ſoluit. dic, vt in ea, ⁊ bene.

§. Creditor. Pactum factum heredi tranſit ad fidei commiſſarium vniuerſalem. h. d. ¶ Opp. ꝙ pactum factum heredi non prodeſt fideicõmiſſario vniuerſa li, vt l. ſi heres pecuniã. ad trebel. ⁊ l. ſi heres a debitore, in ꝑn. j. de fideiuſ. Huius timore fuerunt facte quedã gl. q̃ intelligunt ꝙ hoc pactum fuit factum defuncto. Ita intelligit prima glo. ⁊ alia glo. ſuper vbo, hereditatẽ. ⁊ videt̃ ꝙ ſint additiones. Vel potes dicere, ꝙ cõtraria loquũtur de iure agẽdi, qd non trãſit ad fideicommiſſarium niſi fuerit hereditarium. hic vero loquit̃ de iure excipiendi. Facit ad hoc l. ſi poſt. ſ. de conſti. pec. ⁊ quod no. in d. l. ſi heres pecuniam, ⁊c.

§. Si procurator. Pactũ procuratoris in rẽ ſuam prodeſt, ⁊ nocet domi‑no, ſicut pactum domini. hoc dicit.

§. An paciſci. Filiꝰ vel ſeruus nõ poteſt libere re mittere pignus. hoc dicit.

* §. Si voluntate. Qui conſentit alienationi, vi detur remittere pignꝰ, ſi alie natio ſit ſecuta. hoc dicit. Ad declarationẽ huius §. ſunt facta omnia que ſequuntur in tex. iſtius l. vſq; ad ſi. hoc dicit.

ADDITIO.

* CLAV. ¶ Si voluntate. Vide ad hanc materiam Roma. conſi.
cxxxij. vbi ponit an conſenciens venditioni vnius rei, ſi habeat
hypothecã, generaliter videatur alijs rebus renunctiaſſe.

1 ¶ Poſſidens rem, non preſumitur eam vendidiſſe.
2 Preceptum iudicis cõtempſiſſe dicitur qui euacuit domũ in
iudicis precepto, ſi poſtea in eam ingreſſus eſt.
3 Venditur ſi res per debitorem, ⁊ ſi poſtea ad eũ ex noua cã re‑
uertatur, an reincidat in obligationem.
4 Vſufructus ſemel extinctus quãdo ſit, nõ intelligitur ex repe
titione iterum incipere.
5 Venditio preſumitur ſimulata quando emptor patitur vendi
torem poſſidere, ⁊ quantum tempus requiratur, etiã ſi in inſtru‑
mento venditionis ſit appoſitum conſtitutum.
6 Venditio non preſumitur ſimulata ſi venditor remãſit in poſ‑
ſeſſione, ⁊ reſpondeat de fructibus emptori. Idem, quando em
ptor reſeruat vſumfructum fundi.
7 Poſſeſſionis medium dicitur probatum probatis extremis.
8 Venditor an poſſit contra emptorem agentem excipere vendi
tionem ſimulatam.

a §. Superuacuum. ᵃIn dubio non preſumit̃ quis alienaſſe ea, q̃ reper‑
b tus eſt poſſidere. ᵇh. d. Et iſte §. timore contrarij l. ſi. C. d remi.
pig. legitur multis modis hic, ⁊ in lege contraria, ⁊ inter alias
lectu. pone duas. Prima ꝙ hic erat dubium vtrũ creditor alie
nationi conſenſiſſet. Secunda, ꝙ certum erat creditorẽ aliena‑
tioni conſenſiſſe. Sed dubitatur an debitor alienauerit. Secun
dũ primam lect. iſte §. diuiditur in tres partes. Primo enim
loquitur, qñ nullo modo apparebat, creditorem conſenſiſſe ven
ditioni ſeu alienationi. Et dr̃ ꝙ in dubio hoc non preſumitur, ſi
debitor poſſidet. Secundo qñ certum eſt, ꝙ creditor alienatio‑
ni conſenſerit ſimpliciter, ⁊ poſtea debitor rem redemit vel alio
modo ſeu titulo recuperauit, nam tũc creditori ꝑiudicat. Ter
tio qñ conſenſit nõ ſimpliciter, ſed ſub pacto ꝙ ſibi ſoluatur de
pretio, nã tunc ſi de pretio creditori non eſt ſolutũ, ⁊ debitor rẽ
poſſideat, aget tũc creditor hypothecaria cõtra eũ, ⁊ ſi excipit̃
de conſenſu adhibito alienationi, replicabitur de dolo ꝙ cõſen
ſerit ſub pacto, ꝙ ſibi reſoluat̃. Et nõ eſt ſolutũ. Et ita legebat
do. Richar. Mal. Scda ibi, niſi. Tertia ibi, verũtñ. ¶ Oppo.
C. de remiſ. pig. l. ſi. Sol. cõcordat cum ſcdo reſpon. huiꝰ §. ſecũ
dũ iſtã lect. ſed diſcordat a primo, ⁊ tertio ſed tñ nõ obſtat, qꝛ
hic in prin. nullo modo conſtabat de cõſenſu, ibi ſecꝰ. Itẽ in ter‑
tio reſpon. cõſenſit creditor non ſimpliciter, ſed ſub pacto, ꝙ ſibi
ſoluatur de pretio, ibi vero conſenſit ſimpliciter, ⁊ iſta lec. tãgi‑
tur in l. contraria, ⁊ eã tenebat Richar. Malumbre, vt dixi, que
lect. eſt vera in ſe, tñ nõ videtur mihi ꝙ cõgruat litere. ¶ Niſi ſe
cundũ hanc lect opponeret̃ exceptio doli, qꝛ non ſoluit ſecũdũ
q̃ actũ fuit, que exceptio doli nõ orit̃ ex ſuſpiciõe aliq̃ua, imo et
certitudine, qꝛ non ſoluit. Sed tex. hic in ſi. loquit̃ de exceptiõe
doli, que orit̃ ex quadã ſuſpicione doli, ergo alio modo dz legi
iſte §. legitur ergo ſcḋm glo. noſtram hic, ⁊ tangitur in l. cõtra‑
ria, qd hic erat certũ, creditorẽ conſenſiſſe alienationi, ſ; dubiũ
erat an debitor alienaſſet. Et ſcdz hãc lec. diuidet̃ i tres partes.
¶ Primo ponit dictũ, ⁊ eſt tale, Creditor cõſenſit dbitori ꝙ vẽ
deret pignꝰ, ⁊ hoc cõſtat, nunc debitor cõuentus hypothecaria
dicit ſe rem vẽdidiſſe, cũ ipſum poſſideat, nec aliã probationeʒ
allegat. Dicit Iuriſconſultus, ꝙ nõ eſt preſumẽdũ debitorẽ vẽ
didiſſe, cũ poſſideat, ⁊ hoc ꝑmo. Scdo ponit aliud dictũ, ꝑ qd
aduerſat̃ primo. Naʒ poſſibile eſt, ꝙ debitor vendiderat, ⁊ poſt
ea redemit vel ex alio titulo acquiſiuit, puta ꝑ ſucceſſionẽ, ⁊ ſic
conſequitur, ſi poſſidet, ergo non vendidit. h. d. Tertio reſpon‑
c detᶜ precedenti obiectioni hoc modo: Nam licet ſit poſſibile, ꝙ
vẽdiderit. ⁊ poſtea redemerit, tñ ex eo ꝙ ſemel poſſedit, ⁊ hodie
reperitur poſſidere, preſumitur eũ ſemper poſſediſſe, ⁊ eſt ſuſpi
cio ⁊ p̃ſumptio, ꝙ fuerit venditio ficta, ⁊ ideo cum creditori pe
cunia non ſit ſoluta cõtra debitorem excipientem de venditiõe
replicabitur de dolo in hoc adhibito, ꝙ frudulose, ⁊ ficte vẽdia
dit. h. d. Quem caſum multum not. ⁊ vide literam ibi, tranſlata
ad p̃ſens tempus. ſ. conſiderato ex eo ꝙ ab initio poſſedit, et in
preſenti reperitur poſſidere, ⁊ ſic ſemper p̃ſumitur poſſediſſe,
ex quo eſt p̃ſumptio ꝙ alienatio ſit ficta ſeu in fraudẽ facta. Et
ita videtur intelligere Odoffr. ⁊ Mar. Sil. ⁊ ita videtur tenere
Dy. in l. omnes. §. Lucius. j. que in frau. credi. ¶ Opp. C. de re
miſ. pig. l. ſi. Sol. ibi erat certum, rem eſſe venditam ⁊ traditã,
⁊ ſic ipſam exiuiſſe bona debitoris, qd reqrit̃, vt ſ. pri. §. ⁊ l. vo‑
luntate. j. eo. hic vero in vltimo reſponſo licet de venditione con
ſtaret, tamen nõ conſtabat rem eſſe traditam, ⁊ ſic bona debito
ris non exiuerat. Sed contra hoc oppo. ꝙ ſufficit vẽditio ſola
etiam ſine traditione. j. ea. l §. ſi debitor. Sol. ibi licet nõ tradi‑
derit, tamẽ tradere tenebatur, hic vero nec tradere tenebat̃, qꝛ
d preſumebat̃ ficta vẽditio, qd intellige vt ſtatim dicã. Redeoᵈ ad
1 ordinẽ §. ¶ Not. † ex princ. ꝙ non eſt preſumẽdum eũ qui poſſi‑
c det rem ipſã vendidiſſe, ᵉ ⁊ ſic facit ad queſtionẽ: † iudex prece‑
2 pit alicui vt exiret poſſeſſiones domus, ⁊ eam diſcũbraret, ⁊ ille
exiuit, ⁊ diſcumbrauit, ⁊ de hoc confecit inſtrũm, poſtea reigreſ‑
ſus eſt, an videat̃ veniſſe cõtra preceptum? Videt̃ hic ꝙ ſic: qꝛ
non videt̃ exiuiſſe, ex quo reperitur poſſidere, ſed iſta lex nõ fa‑
cit. loquit̃ enim hec lex in caſu dubij, ſ; nos ponimus q̃ſtionem,
ꝙ exiuit, ⁊ diſcumbrauit, puto tamen ꝙ preceptum contẽpſerit,
qꝛ tale ꝑceptũ debet intelligi, ꝙ exeat ⁊ diſcumbret, ⁊ perpetuo
ſic diſcumbratã teneat l. ſeruus C. de penis. Debet enim iudex
illum

ſſlum quem vult mittere in poſſeſſionem, in ea tueri, nec intelli
3 gitur ꝺ remiſſione momētanea, vt l.iij.§.miſſuꝫ.ſ.ad carboni.⁊
ſ.ne vis fiat ei l.ſi quis miſſus.¶†Venio ad ſecūdū dictū.Ex
f quo videt̃,ꝙ ſi vere eſſet facta vēditio,ſiue alienatio,⁊ poſtea ex
noua cauſa[f] reuerteret̃ ad debitorē,ꝙ ipſe nō reincidat in obli-
gationē.Quod indubitanter eſt verū,quã ꝓcedit obligatio ſpe-
cialis,de qua hic loquit̃,vt patet ex prin.huius §.Sed ſi ꝓcede
ret obligatio generalis omniū bonorū preſentium,⁊ futuroꝝ,
⁊ tūc ſi res reuerteret̃ ad debitorem ex noua cauſa,videt̃ ꝙ re-
incidat in obligationē ſicut incideret quelibet res de nouo q̃ſi-
4 ta.Contrariū tamen determinatur expreſſe in d.l.ſi.C.ꝺ remiſ.
pig.⁊ eſt no.⁊ mirabilis §.Ex†quo poſſumꝰ dicere,ꝙ l. ſicut in
annos.⁊ l.repeti.§.qui.mod.vſuſ.amit.que dicunt ꝙ vſufructu
g ſemel extincto,iterum incipiat ex repetitione, intelligant̃, niſi
ſemel ſit extinctus voluntate vſufructuarij ad hoc ordinata,[g]
arg.d.l.fina.C.de remiſ.pigno.⁊ eodē modo pignus extingue-
retur abſq; voluntate creditoris,nam tunc non putarē impedi
ri,quin ex noua emptione reuerteret̃ in obligationē ꝓpter illa
h verba,bonorū etiam futurorūꝫ,⁊c.¶Venio ad tertiū dictū,[h]
5 †Ex quo no.ꝙ ſi poſt venditionē emptor patiatur venditoreꝫ
poſſidere,preſumitur alienatio ⁊ vēditio fictitia.Itē tꝫ Dy. in
d.l.oēs.§.Lucius.ſ.que in frau.credi.alleg.gl.in arg.ſ.de acq.
here.l.ſi is,q bonis.⁊ C.de nat.lib.l.iij.facit.C.de repu. her.l.ij.
⁊ qꝺ ibi.per doc.Sed hic quero,quãto tēpore requirat̃ empto
rem debere pati? Quidã dicunt,diu,hoc eſt longo tēpore.Alij
per trienniū,vt l.ſi.C.de apochis pub.Ego dico hoc ēe inſpiciē
dum arbitrio iudicis ſecundū qualitatem perſonarū.Quid em̃
ſi emptor eſt pupillꝰ vel alius qui ſubito ſe abſentauit,hoc ple-
i ne examino in l.poſt cõtractū.ſ.de dona.¶Quero quid ſi in in
ſtrumēto venditor ſe cõſtituit temporis nomine poſſidere[i] ⁊ ſic
vēditor ſemper fuit in poſſeſſione? puto ꝙ ꝑ hoc nō effugiat ꝑ-
ſumptio fraudis.Requirit̃ em̃ vera ⁊ corporalis traditio,vt C.
* de ſuffrag.*l.j.niſi†venditor de fructibꝰ emptori rñderit.Hoc
6 enim faceret ceſſare preſumptionem fraudis,argu.l.litibus.C.
de agri.⁊ cēſi.lib.xj.vel n.ſi venditor reſeruauerit ſibi vſumfru
ctum.l.quiſquis.C.de dona.dixi plene in l.poſt contractū.ſ.de
7 dona.¶Vltimo†no.[k] ꝙ ad probandum poſſeſſionē probatis
k extremitatibus preſumitur mediū,vt hic per doc.in l.ſuꝑ lon-
8 gi.C.de preſcrip.long.temp.¶Quero†lꝫ creditor poſſet hoc
allegare,ſ.hanc venditionē eſſe ficte factã ſeu ĩ fraudē,an vendi
tor ipſe poſſit hoc dicere cõtra emptorem agentē.Et videtur ꝙ
nō vt l.ſi creditoribus.C.de ſeru.pign.da.ma.ꝙ dic vt d.l.poſt
contractum.ſ.de dona.

ADDITIONES.

a ALEX.¶Superuacuū.Similis eſt tex.⁊ ibi Bal.in l.⁊ q.C.ꝺ
diſtra.pigno.

b P.PAV.P.¶Repertꝰ eſt poſſidere. Vide in iſta materia Ang.
conſi.xlviij.incip.quidam Fran.⁊ conſi.c.incip.quedaꝫ mulier.
vide Balduꝫ in l.illud.C.de ſac.ſan.eccle.in j.col.⁊ in l.multum.
C.ſi quis alte.vel ſibi.vbi ponit de modo probãdi ſimulationē,
⁊ in l.ab emptione.C.plus valere ꝙ agitur.vide etiam in mate-
ria Fran.conſi.lxv.⁊ conſi.cclvj.vide Ro.conſi.ccxlvj.Item qꝺ
materia huius §.non procedat,quando vēditor precario nomi
ne emptoris poſſidet,vide Ro.conſi.l.ad ſi.⁊ cõſi.ccxlvj.vbi alia
ponit in materia ⁊ conſi.cciiij.vbi alias ponit limit.Alex.cõſi.
xxviij.in v.vol.Item limita materiam huius §.procedere in cõ
tractibꝰ de quorū natura eſt,vt ſtatim debeat poſſeſſio trãſfer
ri.alias ſecus,puta in contractu cõditionali,vide Pan.cõſi.xc.
Item de materia vide Pan.conſi.cccxxj.vide Pan. limitãtē
iſtū §.cõſi.xlix.vide etiã que habes ad Bar.in l.poſt cõtractū.
ff.de don.in iij.preſum.Item vide Pan.in c.illo vos.de pigno.
vbi dicit,qꝺ quo ad tertium,locatio facta venditori,non tollit
ſimulationis preſumptionem,reſultantē ex eo qꝺ venditor ꝑ-
ſeuerauit in poſſeſſione iuxta regulam huius §.Tamē intellige
procedere niſi ſoluiſſet penſionē emptori,vt dicit Bar.hic ĩ fin.
Sed pulchrum eſt dubiuꝫ,qꝺ ſi emptor confeſſus fuit habuiſſe
penſionem a venditore,non tamen apparet de actuali numera-
tione,⁊ perceptione penſionis,videretur ꝙ confeſſio ſufficeret,
quia per confeſſionē probat reꝫ in veritate ita fuiſſe.l.Publia.
in ſi.ſ.depoſi.Sed cõtrariū videtur verius,per ea que ſcripſi
ad Bar.in d.l.Publia.§.fin.vbi habes que ſimplex cõfeſſio nō
probat veritatem ita eſſe,quo ad preiudicium tertij.⁊ ꝙ vbi ve-
re illud interueniſſet,preiudicaret tertio. Exemplum ibi vide
ne repetã,⁊ pro hoc pondera verba Bar.hic dum dicit,ꝙ req-
rit̃ vera,⁊ corporalis traditio,ſed confeſſio nō dicitur vera tra
ditio,vt habes ad Bar.in l.ij.ad ſi.ff.ſi cer.peta.⁊ facit pro hoc
euidēs ratio,quia vbi interueniret actualis traditio,non eſt ve-
riſimile,ꝙ venditor ſolueret penſionem vel permitteret empto
ri vti,⁊ frui re ſua,niſi vere contractus interueniſſet inter eos,
ſed confiteri ſolum,⁊ recipere confeſſionem,iſtud eſt facile,⁊ nō
ſunt niſi verba.Ideo faciliter venditor reciperet confeſſionem
de ſoluta penſione,cum iſtud nihil ſibi preiudicaret,ſed potius
prodeſſet.Ideo preſumitur talis confeſſio etiaꝫ ſimulata, quē-
admodum etiam contractus ſimulatus appoſitus in venditio
ne,⁊ etiam locatio,que inter omnia probat de ſui natura,⁊ ſolet
operari tranſlationē poſſeſſionis,ſicut ſolutio penſionis,⁊ not.
iſtam rationē,⁊ pondera omnia verba Aret.in l.qui vniuerſas,
§.qꝺ per colonum.ff.de acqui.poſ.dum ponit rationē diuerſi-
tatis,quare ex ſola locatione nō probet̃ poſſeſſio in dubio,quo
modo non conſtat conducentem poſſidere,⁊ tamen ſecus eſt in
ſolutione penſionis,vt ibi nota.per eum,quem vide.⁊ pondera
etiam illud qꝺ no.Bar.in l.Titia.de ver.obli.Item in materia
huius §.vide Alex.conſi.xxviij.⁊ conſi.lviij.in v. volu..Item an
iſta ſola preſumptio ſufficiat ad preſumendum contractū ſimu
latū? vide Bart.qꝺ non conſi.lxiiij.inci.Petrus Nicole.⁊ ea q̃
habes ad Bar.in l.poſt contractum.de dona.in iij.preſumptio
ne.Alex.in d.conſi.xxviij.in v.vol.vide omnino Are.conſi.clx.⁊
conſi.lxv.de quo habes ad Bar.in d.l.poſt cõtractum.Iteꝫ de
materia huiꝰ preſumptionis vide Barba.c.illo vos.de pig.et
aliqua per eum.c.ſeq.ad ſi.Item ꝙ iſta preſumptio non ſit ſuf-
ficiens quãtum ad contrahentem,ſi cõſtituat ſe poſſidere nomi
ne emptoris vel donatarij,vide Alexan.in d.conſi.xxviij.vol.v.
Aret.in conſi.lxv.alle.Bal.⁊ Saly.in l.emptione.C.plꝰ valere
qꝺ agitur.⁊ alia de quibus ibi.

c ALEX.¶Reſpōdet.Si aliquis vendidit rē,quã poſſidebat,⁊
poſtea reperit̃ eandē poſſidere,preſumit̃ ficta vēditio.De qua
materia de intellectu huius §. cum materia fictionis ⁊ ſimula-
tionis in contractu,vide late,⁊ multum ſing.per Bar.ĩ cõſilijs
ſuis,conſil.quod incipit Petrus Nicole.quod videas omnino
⁊ omnino Ang.in conſi.xlvij.incip.quidam Fran.adde Roma.
conſi.ccij.

d POMA.¶Redeo.vide Iaſ.⁊ doc.in l.ſi fideiuſſor.§.j.ff.de leg.
j.Alex.conſi.cviij.vol.iij.

e ¶Ipſam vendidiſſe. Contrarium tenet Bartolus conſil.lxv.
incip.Pet.Nico.alias inci.factū tale eſt,Pet.Nico.Pro ſolu
tione vide tamen concor.cclxxxiij,inci.bonus.⁊ non ſimulatus
contractus.

f P.PAV.P.¶Noua cauſa.Vide Are.ĩ l.ſi fideiuſſor.§.meminiſſe.
de leg.j.

g ALEX.¶Ordinata.Facit ad intellectum l.ſi.C.de remiſ.pig.
vbi eſt caſus mirabilis.

h P.PAV.P.¶Venio ad tertiuꝫ dictum.Vide Fely.in c.ſi cautio
de fide inſtru.omnino Ro.conſi.ciij.col.j.⁊ Ange.cij.incipiēte.
quedam mulier.

i ALEX.¶Poſſidere.Adde Spec.in tit.de do.§.j.verſi itē po-
ne,aliquis intendens,⁊c.

* CLAVD.¶C.de ſuffrag.l.j.Adde Bal.ad hoc in l.j.C.de do.
ante nupt.⁊ vide ad materiam Ro.conſi. ccciiij.

k P.PAV.P.¶Vlti.not.Vide Iaſ.in l.talis ſcriptura.in iij. not.
poſt Alex.ibi.ff.de leg.j.

1 ☞Creditor qui conſenſit alienationi pignoris,quando poſſit
agere hypothecaria.

2 Creditor non tenetur oſtendere rem vendendam debitori, niſi
prius ſatiſdetur de ea reſtituenda.

§. Illud videamus.

Si creditor vēditioni cõſenſit vt ſibi de ꝑtio
ſatiſfiat,et nō ſatiſfit,impedit̃ agere hypothecaria contra eum
⁊ eius heredem,ſecus cõtra extraneuꝫ emptorē.h.d.⁊ fortis §.
eſt.⁊ eſt hic quedaꝫ gl.que incipit,non intendit,alias eſt,ſine nō
ſed prima eſt vera vt patet in alia gl.que incipit,dolus ergo,et
eſt ſuper verbo,potior eſt.¶Opp.ꝙ heres nō poſſet hypothe
caria cõueniri,quia non poſſet etiã ipſe debitor,ſi poſt vēditionē
ipſam rem redemerit,vt ſ.ꝑxi.§.⁊ C.de remiſ.pig. l.ſi. Sol.gl.
ꝙ hic permiſit vendere ea cõditione,vt ſibi de pretio ſatiſfieret.
Ita dicit gl.vnde ſi permiſit ſub conditione,⁊ cõditio nō eſt im
pleta,ergo poſſet agere contra extraneū poſſeſſorem.Cuiꝰ con
trarium dicitur in ver.qꝺ ſi is.Sol.gloſ.ꝙ in illo ver.ꝙ ſi is.nō
fuit adiecta cõditio permiſſioni,ſed creditor fuit ſequutꝰ fideꝫ
debitoris aſſerentis ſe ſoluturum.Vide gloſ.que incipit,quia ꝑ-
miſit,⁊ eſt ſuper ver.ꝙ ſi is.Iſte glo.continent diuinationē,nec
videtur de mēte Iuriſconſulti ꝙ hic in diuerſis caſibus loqua
tur.Solum enim hanc differentiam no.vtrum conueniatur he-
1 res vel extraneus.Et ideo dicas †totum hunc §.loqui eodem
modo,⁊ diſtingue tres caſus,ꝙ qñq; creditor ꝯſenſit alienatio
ni ſimpliciter nulla adiecta conditione vel modo.⁊ tunc aliena-
tione ſequuta non aget hypothecaria, etiam contra debitorē ⁊
eius heredem,vt ſ.ꝑxi.§.⁊ l.ſi.C.de remiſ.pig.Quandoq; con
ſenſit alienationi ſub conditione ſi ſibi ſatiſfiat,⁊ tunc ſi ſibi nō
ſatiſfiat,aget hypothecaria contra quemcunq;,quia non eſt ſa-
tiſfactū ſicut ipſe ꝓmiſit,vt ĩ.ea.l.§.ſꝫ ⁊ ſi ꝓmiſerit.Quãdoq;

conſentit ſub modo.ſ.vt ſibi ſatiſfiat,⁊ etiam hic ſequitur fidē debitoris,⁊ tūc loquitur §.iſte. Nam ſi fidem non implet,cōmittit dolum,ex quo poteſt triplicari cōtra ipſum ⁊ eius heredez, vt hic in primo caſu,non autem contra extraneum poſſeſſorem, vt hic in ſecundo caſu. Et hunc intellectum videtur ponere gl. hic ſuper ver.potior eſt.licet alie gloſſ.parue aliter intelligant,
2 vt dixi. ¶ Ultimo not.†verſi.tutius.per quē determinatur al.
a quātis.ſ.de pig.act.ſ.ꝙ creditor non tenetur oſtendere rē vendendam debitori,niſi prius ſibi ſatiſdetur de ea reſtituēda, vel ꝙ ſibi ex precio ſatiſfiat,quod no.⁊c.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Determinatur. Uide Aret.conſi.lxxxij.

1 ☞ Venditionis appellatione cōtinetur omnis actus,per quē dominium transfertur,etiam ex vltima voluntate.
2 Exceptio contra conſentientem rem ſuam legari paratur.

a
1 §. Venditionis. [a]Appellatione vēditionis ⁊ cōtinetur omnis actus,per quem dominium transfertur,etiam ex vltima volūtate.hoc dicit. ¶ No.
2 ꝙ †ſi conſentio,ꝙ res mea legatur,[b] cōtra me paraſ exceptio.
b An autem interim ex hoc cōſenſu poſſim [c]conueniri.dixi plene
c in d.l.cum quis decedens.j.de leg.iij.facit l.Caius.ſ.de pigno. actione.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Venditionis. Et dicit Bal.in c.j.§.preterea.qui.mo. feud.amit.ꝙ iſte tex.eſt vnicꝰ in iure,de eo q alteri conſentit vt de re ſua teſtetur,quem etiam alle.ſing.Bar.in l.venditioni.C. pro emp.⁊ l.quoties ab omnibus.C.de fideicom.⁊ in l.ſi tibi.§. de pignore.ſ.de pact.

b P.PAV.P. ¶ Res mea legetur. Uide ⁊ limita vt per Iaſ.in l. cum alienam.C.de legat.

c POM. ¶ Poſſim. De conſentiente qualiter ſibi preiudicet,vide Bal in c.i.§.preterea.quib.mo.feud.amit. in c.j.de phi.ali. feu.per Lot.

§. Si debitor. Pignus videtur remiſſum ſola venditione,ſi debitor tenetur tradere. hoc dicit.

1 ☞ Alienatiōis quando vnus actus permittitur,omnis alius illi ſimilis,et eundem importans effectum,vel meliorem,permittitur.
2 Preceptum ſeu decretum iudicis obſeruatur ad literam.
3 Licentia ſi fuit conceſſa per epiſcopum eccleſie alienandi bona immobilia pro ſatiſfaciendis debitis,vigore huius licentie nō poteris permutare.

a
1 §. Sed ⁊ ſi permiſerit. [a]Si†permittitur vnus actꝰ alienationis permittit omnis alius illi ſimilis, ⁊ eundem importans effectū,vel meliorem,ſecus,ſi deteriorem.hoc dicit. No.mirabilem caſum, hoc tamen licet verum ſit in conſenſu partis, cōtra quam verba interpretāda ſunt in cuius poteſtate fuit apertiꝰ
2 legem dicere,vt l.veteribus.ſ.de pac.tamen†non idem puto in
b precepto ſeu decreto iudicis,quod debet obſeruari ad literā,[b] vt l.ſi pupillorū.§ ſi ptor.j.de reb.eo. ¶ Ultimo facit ad que-
3 ſtionem iſtam,†Epiſcopꝰ permiſit cuidā eccleſie alienare bona immobilia pro ſatiſfaciendis debitis:modo eccleſia vigore huius permiſſionis permutauit vnum fundum cuz alio. Certe nō valet,quia non ſatiſfit cauſe propter quā eſt permiſſa alienatio. Non enim ex fundo permutato ſatiſfit creditoribus qui deberent habere pecuniam,arg.huius §.in prin.⁊ circa fi. Niſi poneres quod illum fundum quem permutauerit,nō poterat vēdere ſed poterat vēdere iſtum quez accepit ex iſta permutatione.quod no.quia vidi hoc de facto,⁊c.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Si pmiſerit. Uide Alex.in l.filiuſfa.§.diui.de leg.j.
b P.PAV.P. ¶ Ad literā. Uide,⁊ declara vt per Bart.in l. alio. ff.de ali.⁊ cib.leg.

1 ☞ Subſcribens quando videatur conſentire.
2 Pignoris ex venditione facta per debitorem quando ꝑiudicetur creditori.

a §. Non videtur. [a]Preſens et tacens nō videtur pignus remiſiſſe, ſecus in eo q ſe ſubſcribit.h.d. ¶ No.quod†qui ſe ſubſcribit videtur cōſen-
1 tire,⁊ ſcienter niſi probet contrarium,⁊ idem in eo qui cōſenſit ſine ſcriptis,quod intellige,niſi ſe ſubſcribat,vt teſtis.l.cuiꝰ.ſ. de pig.act.⁊ qd vidiſtis in l.fideiuſſor.§.pater.ſ.de pignor.et ſic ſubſcriptio,quam quis faceret vt notarius nō ꝑiudicaret
b ſibi,qd tāgitur hic in vlti.gl. ¶ Itē opp.[b]C.de remiſ.pig.l.ſi hypothecas.⁊ l.j.Sol.gl.qd fallit ibi fauore libertatis ⁊ fauo-
2 re fiſci. Et ideo †vt materia iſta liqueat tibi,dic, Quandoqꝫ debitor tibi vendit creditore ignorante,⁊ tunc creditori nō preiudicat.l.debitorez.C.de pig.⁊ l.ſi debitor.de diſtr.pig.⁊ l.ſi.C.de remiſ.pigno. Quādoqꝫ debitor alienat creditore preſente ⁊ tacente,⁊ tunc aut iſta alienatio fiet manumittendo,⁊ ipſi ꝑiudicat,vt l.j.C.de remiſ.pig. Aut fiet alio mō,⁊ tunc aut fiſcus erat venditor,⁊ ſibi preiudicat,vt l.ſi hypothecas.C.eo. Aut vendebat priuatus,⁊ tūc ſibi non preiudicat,vt hic,⁊ l.Caius.ſ.de pigno.act.niſi tacuerit animo decipiēdi,vt l.ſi ſine.C.ad Velleia. ⁊ l.mulier.C.de diſtr.pig. Uel niſi iudex miſit proclama p ciuitatem,ꝙ quicunqꝫ vellet contradicere,compareat.l.ſi eo tēpore.C.de remiſ.pig. Si vero fuit preſens ⁊ conſentiens,tūc aut res exiuit bona debitoris,⁊ hoc cōſtat:aut non exiuit,⁊ hoc cōſtat,aut dubitatur. Primo caſu,quando exiuit,aut creditor cōſenſit ſimpliciter,aut ſub cōditione,aut ſub modo,vt dixi ſ.ea. l.§.illud.et hoc quando res non eſt reuerſa in bonis debitoris. Sꝫ ſi eſſet reuerſa,tūc diſtingue,aut ex eadē cauſa,aut ex alia, vt l.voluntate.j.eo. Secundo caſu,quando non exiuit bona debitoris,⁊ tūc aut debitor tenetur tradere,aut nō,vt ſ.ea.l.§.ſi
c debitor. Tertio caſu quādo dubitatur:vtrum bona debitoris exiuerint,dic vt ſ.ea l.§.ſuperuacuū. Qñqꝫ creditor non conſenſit alienationi.ſ.obligationi rei ſibi obligate, tūc dic vt ſ.q pot.in pig.ha.l.creditor.§.ſi.⁊ j.eo.l.paulus.in princ.⁊ pdicta quātum ad materiam noſtre legis.materiam autem generalez qualiter preſentia,conſenſus,⁊ ſubſcriptio preiudicet,dixi plene in l.que dotis.j.ſolu.matri.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Nō videt. Iſtū tex.dicas fallere fauore eccleſie,⁊ pauperū,⁊ aliarū perſonaruz ⁊ cauſarum que merentur fauorem, ſicut libertates ſecundū Bal no.in l.j.C.de remiſ.pig.hic allegata per illum tex.in ver.itē opponitur.C.de remiſ.pig.l.ſi hypothecas,⁊c. Adde Bar.qui ponit hanc diſputationē clare in l.ſi.C.de remiſ.pig.

b P.PAV.P. ¶ Item oppo. Uide Alex.in l.que dotis.ff.ſoluto matrimonio.

c POMA. ¶ Dubitatur. Uide Alex.ibi.

1 ☞ Heres an ita cogatur dotare,ſicut defunctus.

a §. Si debitori. [a]Qui cōſentit debitori ſpōte,videtur conſentire,heredi eiꝰ.quod not. ¶ Opp.de l.ſi marito.§.ſi voluntate.j.ſol.mat.glo nō ſol. Dy.ibi dicit quod ibi variaſ conditio ex perſona heredis. Nā
1 †heres[b]non cogitur dotare,ſicut cogebatur defunctus. In cō-
b trarium videtur ꝙ heres cogitur dotare,ad quem tranſeūt bona cum onere ſuo.l.inſulam.j.ſol.mat.§.j. Dic ergo,ꝙ hic cōſentit creditor ex voluntate libera, ibi vero filia tenetur cōſentire patri,non autem heredi,⁊ hoc modo variaſ ibi conditio i perſona heredis,⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si debitori. Adde qd iſtū tex.extēdit Bar.i ꝓhibitione,ſicut loquitur in permiſſione tantum, Ita no.voluit in l. filiuſfamilias.§.diui.de leg.j.in verſi.quero,an ꝓhibitio facta heredi,⁊c.⁊ ita cum haberē de facto anteꝙ viderem ibi,ad illū allegaui iſtum tex.qd no.ad idem tex.in l.j.in fi.de fun.dota.

b ALEX. ¶ Nā hrs. Utrū heres cogatur dotare ſicut defunctꝰ vide Bar.in d.§.ſi volūtate.bene facit l.ſi quis a liberis.§.itē reſcriptum.de li.agn.⁊ vide hic apoſt. Iac.de are.ſuper li.hoc. Adde quod Abb.conſil.xv.⁊ cōſi.l.ij.li. videtur tenere ꝙ heres cogatur.

§. Si debito. Permiſſio venditionis facta vni, nō porrigitur ad extraneum, ⁊ facta ad tempus,non porrigitur vltra.hoc dicit.

LEX IX.

a TItius. [a]Si duo ſimul emunt,videntur ſibi inuicem conſentire,⁊ pignus remittere. hoc dicit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Titiꝰ. Et ita iſtū tex.no. alle.Bar.in l.cū pater.§.libertis.de leg.ij.

§. Titius. Qui ſuccedit in locū vnius creditoris,ciutur remiſſione illi creditori facta. hoc dicit.

LEX X.

VOluntate. Si ſoluatur vēditio, ⁊ res cū eadem cauſa ad vēditorem redeat, pignus in ſtatum priſtinum reſtauratur.

LEX XI.

a LVcius Titius. [a]Qui conſentit rē ſibi obligatam in dotem dari,pignus videtur remittere.hoc dicit.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Lucius Titius. Uide qd p iſtū tex.cōſuluit Alex. conſi.xij.⁊ Soc.conſi.cclxvj.col.j.

Lex duode

LEX XII.

PAulus. Qui conſentit ꝙ pignus pignori de- tur, videtur pignus remiſiſſe, nõ aliũ loco ſui cõſtituiſſe. h.d. Materiam iſtam dixi in l.cre- ditor. §.fi. ſ.qui po.in pig.hab.ꝛc.

1 Poſſeſſor non debet arctari ad docendum de titulo, quan- do proponit aliquam exceptionem remouentem ius petitoris.

a **§. Qui pignoris.** a Quilibet poſſeſſor habet ius offerẽdi creditori. h.d. quẽ §. no. In tex. ibi, qualiſcũq;, itẽ ibi, neq; debet queri, ꝛc. No. ꝙ iſta

1 oblatio impedit lit.conteſt. ¶ Item no. ꝙ† quando poſſeſſor op ponit aliquã exceptionem, per quam remouetur ius petitoris, non debet poſſeſſor arctari ad docendum de iure ſuo.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ Qui pignoris. Uide ad Bart.in l.j.C.qui po.in pig.hab. vide Bal.conſi.lxxxiiij. vol.iij. ALEX. ¶ Et adde qd habetur ſ.qui po.in pig.hab.in l.mulier. ꝛ qd ibi dixi. ꝛ vide l. prior.C.qui po.in pig. ꝛ quod ibi dixi.

LEX XIII.

SI deferente. Iureiurando et ſententia liberatur pignus. h.d. Uel aliter, Iureiurando res deciſa liberat pignus. h.d. ¶ No.de effectu ſententie. De quo dic plene in l. Iu- lianus. ſ.de condi. inde.ꝛc.

LEX XIIII.

CUm colono. Ex pacto pignus tollitur et ſatiſfactione. h.d. Quod dic vt dixi in l.item liberatur. §.j.ſ.eo.ꝛc.

LEX XV.

a **PRimi.** a Quãdo vnus eſt debitor ex pluribꝰ cau ſis, cogitur creditor recipere, ſi offerat to tum quod ex vna cauſa debetur, quod no. ꝛ tene menti.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Primi. Limita iſtam legem per Alex.in l.quidã exi ſtimauerunt.ff.ſi cer.pet.

Liber vigeſimusprimus.

a De ædilitio edicto.a Rubrica i.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ De edil.edi. Adde ꝙ vendens ſcienter animal mor boſum, tenet, etiã ſi fecerit pactũ ꝙ nõ velit teneri, qñ emptor ignorat vitiũ. vide ad Bar.in l.quero. ſ.de act.empt. vide Iac. de Bel.in trac.d qſtio. Fel.in c.ſignificauit. in fi.extra. de Iude.

LEX XVII.

a **QUis ſit fugitiuus.** ¶ No. iſtum tex.in fi. ꝙ vſurariusb qui deſinit fenerari c adhuc dicatur

c vſurarius.

ADDITIONES.

b P.PAV.P. ¶ Quis ſit fugitiuꝰ. Uid Iaſ.in l.j.C.de eden. ꝛ que ſcripſi ad Bar.ibi de vſurario, qui tenetur red dere rationes, licet deſierit eſſe vſura

a rius, Are.in c.j.de proba.

b ALEX. ¶ Uſurarius. Uide Bar.in l.palam. §.nõ ſolum.de rit. nup. idem voluit Bald. ꝛ Ang.in l.pretor. §.is etiam.de eden. ꝛ idem voluit Ang.in ſua diſpũt.inci. Aſtenſis miles.per Bal. in rub.C.de vſur.

c POMA. ¶ Fenerari. Uide Roma.conſi.cccciij.

a **§. Sicuti.** a No.ad qõnem, ꝙ fuga eſt inter cetera vnũ iudicium contra malefactorem. l.lege corne

b lia.in fi.ſ.ad Sil. Sed quid ſi aufugit fauore b familie, ꝛ poſtea citatus cõparuit? Dic ꝙ illa non videtur fuga que contra eum preſumptionem inducat.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Sicuti. Uide Saly.in l.in bone fidei.C.de reb.credi. Ro.in l.admonendi.de iureiur. POMA. ¶ Adde ꝙ idem eſſet in eo qui aufugerit de carcere, ſecundũ Bolo.in addi.ad Gui. de Suza.in trac.tormen.

b POMA. ¶ Fauore. Uide Fel.c.nullus. ver.fallit.de preſump.

1 Actus factus qui communiter eſtimatur licitus, licet in ve ritate non ſit, per hoc non dicitur illicitus.

2 Captus in vno territorio vt ducatur in aliud territorium, de bet relaxari.

a

1 **§. Apud labeonem.** a Ex iſto §.no. primo, †ꝙ ſi quis fecit aliquẽ actũ qui eſtimetur cõmuniter licitus, tamen cõtrarium eſt in verita te, qr ſapit vſurariam prauitatẽ. ꝙ ex hoc nõ dicitur vſurarius.

2 ¶ Itẽ no.†ꝙ ſi vnus caperetur in territorio ciuitatis Aſſiſij, ꝛ duceretur in territorium Peruſij, ꝙ debet relaxari. Ita deter minat Oldr.in quadam ſua diſputatione.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Apud Labeonem. Idem in ſimili vult in l.pignus.C. de pig.act. Bal.in l.incendium. ꝛ auc.ſed nouo iure.C.ſi cer.pe. Ang. ꝛ Imo.in l.ſtipulatio iſta. § alteri.de v.obli. Idẽ no. Sal. in l.cũ allegas.C.de vſur. Pro hoc facit qd dixi poſt Bar.in l. de quibꝰ.ſ.de legibus. ſecundũ Bal. ꝙ conſuetudo excuſat a pe na iuris cõmunis. ꝛ Bal.in l.fi.in priñ.C.de iure dot. approbat ſtatutum ꝙ ſoluantur x.pro centenario.

1 Monacha percuſſa in primo clauſtro extra clauſuram ce terarum monialium, quando dicatur percuſſa in domo ſue ha bitationis.

a **§. Apud Celium.** a Not.ad queſtionẽ de facto ꝙ quidã dominus habebat vnum caſamentum, ꝛ in vna parte ſtabat dominus, in alia ſer

b uus, deinde erat vna clauſura, b que claudebat oẽs domos, ꝙ ſi

1 ſeruus exiuerit vnam clauſuram, dicat fugitiuus, ꝙ facit† ad q.

c que fuit in ciuitate c iſta. Cum quedam monialis eſſet percuſſa in clauſtro primo extra clauſuram ceterarum monialium, an di catur percuſſa in domo ſue habitationis? Breuiter iſte text. de terminat, ꝙ ſi quidẽ eſt vna clauſura, que vltimo claudit omnes domos. ſ.familiares, ꝛ monachos ſeu moniales, ꝙ vna habita tio dicatur, ꝛc.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Apud Celium. Limita vt per Cep.in ſimili verſi.ix. ꝛ circa dictum Bar. vide Alex.conſi.lxij.vol.iij. ꝛ conſi.xxxix.eo. vol. Cepo.conſi.viij. ꝛ conſi.xiiij. Ful.in l.cum allegas.C.de vſu. de ruſtico, qui facit pactum de non vẽdendo. ꝙ ille contractus non preſumatur vſurarius, ex quo in eo preſumitur iuris igno rantia, quod intellige de illis ruſticis, de quibus p Alexã.l.ſi per errorem.ff.de iuriſ.om.iudi.

b ALEX. ¶ Clauſura. Uide Bald.in l.j.C.eo.

c POMA. ¶ Ciuitate. Uide Barto.conſi.xxvj. volu.j. Alex.cõſi. xxiiij. vol.ij.

LEX XIX.

1 Licitatio alicuius rei ſi fiat, ꝛ quidam promittit aliquid li citando ꝛ cõtrarium facit ob illud, quod fiebat in licitatione, ꝙ videtur repetitum in contractu.

2 Medicus non conuentuatus dicitur medicus.

SCiẽdum. verſ. **Dictum.** ¶ Nota iſtũ verſ. qui ponit differentiam inter dictum, promiſſum, ꝛ ſi

1 milia, ꝛ ſic facit ꝙ† ſi fiat licitatio alicuius rei, ꝛ qui

a dam promittit aliquid licitando, et contrarium faciat, a ob il lud qd dicebatur in licitatione, dico ꝙ illud dr repetitum in cõn

b tractu. ¶ Item b no.in ver.ea.autẽ.† queſtionẽ de qua fui pe

2 titus c anno viſitationis ſancti Fran. Nam eſt quedam conſtitu

c tio, ꝙ nullus poſſit intrare monaſterium ſub pena excõmunica tionis, niſi ſit medicus, qui curandi cauſa, ꝛc. modo intrauit qui dam qui erat medicus non cõuentuatus, an ſit excõmunicatus. Dixi ꝙ non: quia quãuis nõ ſit conuentuatus, tamen medicus eſt: vt ibi, Uulgo, ꝛc.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Contrarium faciat. Et iſtum tex.alle. Bar.in l. ſi vnus. §. pactus. ſ.de pac.

b POMA. ¶ Item. De iſta q. vide Alex.conſi.xv.incip. viſo pro ceſſu inquiſitionis.vol.j. ꝛ que ſcripſi in proe.huius operis.

c P.PAV.P. ¶ Fui petitus. Uide Alex.in conſi.xv.ad fi.

LEX XX.

EDiles etiam hoc.

§. Ordinem. Quero quid primo debeat preſtari, an res, an pretium, ꝛ vide l.ſi ſoluturus. ſ.de ſolutio.

LEX XVII.

a **DEbet.** a Pone ꝙ vnus emens vltra pretium ſol

b uit aliquid mediatoribꝰ b modo ſit redhi bitio, an poſſit repetere? Dico ꝙ aut ſponte, ꝛ tũc nõ. Aut ex neceſſitate, ꝛ tunc ſic. Tex.eſt hic.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Debet. Uide Ro.ſing. lxi.poſt Bal.hic, ꝛ p hoc di cto Bar.hic, facit tex.l.cum autem. ſ.eo.tit.

b P.PAV.P ¶ Mediatoribus. Uide Iaſ.in l.j.ff.de condi.ob cau.in vlti.no.